Aristotle University of Thessaloniki
Faculty of Fine Arts
School of Drama

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΤΑ ΑΝΘΗ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ

Βραδιά αραβικής ποίησης

Στη 13η Διεθνή Έκθεση Βιβλίου Θεσσαλονίκης

υπό την αιγίδα του Τμήματος Θεάτρου και της Κοσμητείας της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ.

Στις 14/5/2016 και ώρα 21.00 στην αίθουσα ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ / Περίπτερο 13

Βραδιά αραβικής ποίησης υπό την αιγίδα του Τμήματος Θεάτρου και της Κοσμητείας της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ.

Η εκδήλωση θα πλαισιωθεί με μουσική αραβικού ρεπερτορίου.

Θα διαβαστούν ανέκδοτα ποιήματα, μεταφρασμένα από την αραβική γλώσσα από τον διερμηνέα Σαμόα Αουάντ και την Μαρία Παπαδήμα, Πρόεδρο του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Απαγγέλλουν: Δημήτρης Σαμίρ, Τέλος Φίλης, Samar Allabwani, Γεωργία Τρούλη, Μαρία Κενανίδου, Δώρα Κασκάλη, Σταυρούλα Γάτσου, Ζωή Λύρα, Ειρήνη Σκάρογλου

Οργάνωση: Δημήτρης Σαμίρ

Αυτή η βραδιά, γιατί;

Η πρόταση αυτή αποτελεί μία ακόμη προσπάθεια κατοίκησης στον "κοινό πολιτισμικό, ιστορικό και πολιτικοκοινωνικό τόπο" δύο λαών. Με αφορμή τις σύγχρονες συγκυρίες και μέσα σε ένα τέτοιου είδους συναπάντημα ο πολιτισμός έρχεται να λειάνει αιχμές και να απαλύνει πληγές.

Οι πρώτες ενδείξεις από αυτό το σμίξιμο των δύο πολιτισμών αυτές που συγκρότησα αυτόν τον «κοινό τόπο» σχέσεων των αρχαίων Ανατολικών πολιτισμών με τον Ελληνικό πολιτισμό ανάγονται στη δεύτερη χιλιετία πΧ και ενδεχομένως πριν από αυτή.

Η πρώτη αναφορά στη σχέση αυτή βρίσκεται στην Ελληνική μυθολογία, στο μύθο της Ευρώπης, της Φοίνισσας πριγκίπισσας την οποία άρπαξε ο Δίας και έφερε στην Ελλάδα, όταν εμφανίστηκε με μορφή ταύρου, στη συνέχεια πέταξε στην Κρήτη, όπου γέννησε την Ευρώπη την δυναστεία των βασιλιάδων της Κρήτης. Ο Ηρόδοτος

γράφει, ότι το όνομα της Ευρώπης, πήρε η ήπειρος όπου είχε εγκατασταθεί η Φοίνισσα πριγκίπισσα. Έπειτα αναφέρει ότι ο πρίγκιπας Κάδμος, αδελφός της Ευρώπης, ταξίδεψε για την αναζήτησή της. Στο δρόμο του ίδρυσε ένα ναό της Ιστάρ στην Κύπρο, ο οποίος μετατράπηκε σε χώρο λατρείας της Αφροδίτης και αργότερα στη Ρόδο ίδρυσε ένα ναό του θεού της θάλασσας Γιάμ, που αργότερα μετατράπηκε σε χώρο λατρείας του Ποσειδώνα. Όταν ο θεός Απόλλωνας διέταξε τον Κάδμο να σταματήσει την αναζήτηση της Ευρώπης, εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα και ίδρυσε την πόλη των Θηβών. Ο Ηρόδοτος αναφέρει ότι ο Κάδμος έφερε νέα αντικείμενα, γνώσεις, δεξιότητες και πολλά ακόμη νέα στοιχεία που μέχρι τότε ήταν άγνωστα στους Έλληνες. Το πλέον σημαντικό ήταν το αλφάβητο. Είναι προφανές ότι ο μύθος δεν αποτελεί ένα απλό αποκύημα της φαντασίας αλλά βασίζεται στις αναμνήσεις της συλλογικής μνήμης του λαού.
Οι Έλληνες γνώρισαν τις τέχνες, τις μυθολογίες, τη σκέψη τον πολιτισμό και τις επιστήμες της Ανατολής και βασίστηκαν σ αυτά. Οι Έλληνες έκαναν μεγάλο άλμα στην ιστορία του ανθρώπινου πολιτισμού, όπου γράφτηκαν τα έπη, γεννήθηκε το θέατρο και η αρχαία τραγωδία και κωμωδία, ανεπανάληπτες και κορυφαίες μορφές τέχνης και πολιτισμού. Έδωσε ακόμη ο Ελληνικός πολιτισμός στη φιλοσοφία και την επιστήμη κορυφές που μας εμπνέουν ακόμη και σήμερα, αλλά ο αραβικός πολιτισμός αργότερα ήταν αυτός που έσωσε τα Ελληνικά αυτά επιτεύγματα από την απώλεια και τα επέστρεψε στην Ευρώπη της Αναγέννησης.
Η σύγχρονη Ελλάδα και οι Αραβικές χώρες υπέστησαν πλήγματα τόσο από τις επιπτώσεις της παγκόσμιας κρίσης που ξέσπασε το 2008, παρά τα διαφορετικά αποτελέσματα, η Ελλάδα εκτίθεται από τότε σε οικονομικό πόλεμο ενώ η κρίση έχει επηρεάσει τις αραβικές χώρες με διαφορετικό τρόπο. Το επίσημο Αραβικό σύστημα άρχισε να ραγίζει κάτω από την πίεση των κυμάτων της λαϊκής διαμαρτυρίας και εξέγερσης, παρά το γεγονός ότι η τελική κατάσταση δεν έχει ακόμη αποκρυσταλλωθεί στο πλευρό των λαών αλλά κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί ότι μία νέα πορεία άνοιξε σ αυτή την περιοχή.
Όποιο και αν είναι το αποτέλεσμα, το επίσημο Αραβικό σύστημα δεν θα είναι σε θέση να αναπαράγει τον εαυτό του.

Επιλογή ποιημάτων

Για τις ευχές

Μη λες:
Μακάρι ναμουν πωλητής ψωμιού στην Αλγερία
να τραγουδώ με τους επαναστάτες.

Μη λες:
Μακάρι ναμουνα τσοπάνος στην Γεμένη
να τραγουδώ τις εξεγέρσεις του χρόνου.

Μη λες:
Μακάρι ναμουνα γκαρσόνι σ ένα καφενείο της Αβάνας
να τραγουδώ τις νίκες των λυπημένων.

Μη λες:
Μακάρι ναμουνα στο Ασσουάν μικρός χαμάλης
να τραγουδώ τους βράχους.

Φίλε μου,
Ο Νείλος δεν θα ανταμώσει το Βόλγα
ούτε ο Κογκό, ούτε ο Ιορδάνης τον ποταμό Ευφράτη.
Κάθε ποταμός έχει πηγή… πορεία… ζωή.

Φίλε μου… η γη μας δεν είναι στείρα
κάθε γη έχει τη γέννησή της
κάθε αυγή έχει την επαναστατική της ώρα.

Σκιά και ζέστη

Όλα τα φέουδα του κόσμου
ενάντια σε δύο τρυφερά χείλη
όλοι οι δρόμοι της ιστορίας
ενάντια σε δύο ξυπόλητα πόδια

Αγαπημένη μου, αυτοί ταξιδεύουν και μεις περιμένουμε
αυτοί έχουν τις κρεμάλες
εμείς τους λαιμούς
αυτοί έχουν τα μαργαριτάρια
εμείς τους κάλλους και τα σημάδια αυτοί έχουν τη νύχτα, την αυγή, το δειλινό και τη μέρα
εμείς το δέρμα και τα κόκαλα.

Καλλιεργούμε στη ζέστη και αυτοί τρώνε στη σκιά
τα δόντια τους είναι άσπρα σα ρύζι
τα δόντια μας είναι άγρια σα δάση
τα στήθη τους είναι απαλά σα μετάξι
τα στήθη μας είναι σκονισμένα σα σκοπευτήριο
όμως εμείς είμαστε οι βασιλιάδες του κόσμου
Τα σπίτια τους είναι σκεπασμένα με τα έγγραφα της προδοσίας
τα σπίτια μας είναι σκεπασμένα με τα φύλλα του φθινοπώρου
στις τσέπες τους έχουν τις διευθύνσεις των ληστών
στις τσέπες μας έχουμε τις διευθύνσεις της βροντής και των ποταμών
αυτοί έχουν τα παράθυρα
εμείς τον άνεμο
αυτοί έχουν τα καράβια
εμείς τα κύματα
αυτοί έχουν τα παράσημα
εμείς τη λάσπη
αυτοί έχουν τα τείχη και τα μπαλκόνια
εμείς τα σκοινιά και τα μαχαίρια.

Και τώρα
έλα να βγούμε στους δρόμους, αγάπη μου.

Κάτω απ΄τα παράθυρα

(απόσπασμα)

(Μαχμούντ Νταρουίς)

Ας είναι…
οφείλω νάχω
ο ποιητής οφείλει νάχει νέο ποτό
και νέους ύμνους.
Εγώ κουβαλάω το κλειδί των μύθων και τα ίχνη των δούλων
περνάω γαλαρίες από λιβάνι,
πιπέρι και παλιό καλοκαίρι
βλέπω την ιστορία στη μορφή ενός γέρου
που παίζει τάβλι και ρουφάει τ' αστέρια
θυμάται το σπήλαιο του Χιρά[1] και το σπίτι της Αράχνης[2].

Ας είναι…
οφείλω ν΄ αρνηθώ τον θάνατο
παρ΄ όλο που οι μύθοι μου πεθαίνουν
ψάχνω μες στα ερείπια να βρω φως και νέα ποίηση.
Αχ… το κατάλαβες από καιρό
ότι το γράμμα μέσα στο λεξικό είναι τεμπέλικο.
Πως ζούνε όλες αυτές οι λέξεις;
Πώς σχηματίζονται; Πώς μεγαλώνουν;
Και μείς ακόμα τις ταΐζουμε δάκρια αναμνήσεων
και παρομοιώσεις και ζάχαρη.

Ας είναι…
οφείλω να αρνηθώ τα τριαντάφυλλα
που βγαίνουν απ΄το λεξικό ή από συλλογή ποιητική.
Τα τριαντάφυλλα φυτρώνουν στο χέρι του αγρότη και στη γροθιά του εργάτη

Τα τριαντάφυλλα φυτρώνουν στην πληγή του μαχητή
Και στο μέτωπο του βράχου.

Τα Λουλούδια του Αίματος
(απόσπασμα)

Ο σκοτωμένος υπ αριθμόν 18

Ο ελαιώνας ήτανε κάποτε πράσινος
ήτανε… κι ο ουρανός
ήτανε γαλάζιο δάσος… ήτανε αγάπη μου
τι τα άλλαξε απόψε;

---

[1] *Κατά τη μουσουλμανική θρησκεία ο Μωάμεθ για πρώτη φορά επικοινώνησε με το Θεό δια μέσου του αρχάγγελου Γαβριήλ στο σπήλαιο Χιρά, όπου κατέφευγε συχνά για περισυλλογή. Ό,τι φανέρωσε ο αρχάγγελος στο Μωάμεθ αποτέλεσε το πρώτο μέρος του κορανίου.*

[2] *Ο Μωάμεθ στο δρόμο απ' τη Μέκκα για τη Μεδίνα κυνηγημένος από τους ειδωλολάτρες κατέφυγε σε ένα εγκαταλελειμμένο σπίτι. Φτάνοντας εκεί οι διώκτες του είδαν την είσοδο καλυμμένη από ιστούς αράχνης τόσο που να φαίνεται αδύνατο νάχει περάσει μέσα άνθρωπος. Έτσι συνέχισαν την καταδίωξη σ άλλη κατεύθυνση κι ο Μωάμεθ το δρόμο του για τη Μεδίνα.*

Σταμάτησαν το λεωφορείο των εργατών
στη στροφή του δρόμου
κι ήτανε ήρεμοι
μας έστριψαν προς την ανατολή… κι ήτανε ήρεμοι.

Η καρδιά μου ήτανε κάποτε γαλάζιο πουλί…
φωλιά της αγάπης μου
και τα μαντήλια σου στη τσέπη μου,
όλα άσπρα… ήτανε αγάπη μου
τι τα λέρωσε απόψε;

Σταμάτησαν το λεωφορείο των εργατών
στη στροφή του δρόμου
κι ήτανε ήρεμοι
μας έστριψαν προς την ανατολή… κι ήτανε ήρεμοι.

Θα σου χαρίσω τα πάντα
σκιά, φως
τη βέρα του γάμου, κι ότι θέλεις
ένα ελαιώνα και συκιές
θα έρχομαι όπως κάθε νύχτα
θα μπαίνω απ' το παράθυρο, στ' όνειρο,
να σου δώσω ένα κρίνο.
μη με παρεξηγήσεις αν αργήσω λίγο
επειδή με σταμάτησαν…

Ο ελαιώνας ήτανε κάποτε πράσινος
ήτανε αγάπη μου
πενήντα θύματα
τον έκαναν το δειλινό μια κόκκινη λίμνη…
πενήντα θύματα
αγάπη μου.. μη με παρεξηγήσεις…
με σκότωσαν… με σκότωσαν…
με σκότωσαν.

Τα Λουλούδια του Αίματος
(απόσπασμα)

Ο σκοτωμένος απ' αριθμόν 48

Βρήκαν στο στήθος του μπουκέτο λουλουδιών… και φεγγάρι
ήταν πεσμένος, νεκρός, πάνω στην πέτρα
βρήκαν ένα κουτί σπίρτα, άδεια κυκλοφορίας…
και πάνω στο εφηβικό του χέρι σχέδια περίεργα.

Τον φίλησε η μάνα του… κι έκλαιγε,
χρόνο το χρόνο φύτρωσαν αγκάθια στα μάτια του
και δυνάμωσε το σκοτάδι.
Όταν μεγάλωσε ο αδελφός του
πήγε να βρει δουλειά στην αγορά της πόλης

τον κλείσανε στη φυλακή… επειδή δεν είχε άδεια κυκλοφορίας
τώρα κουβαλάει στους δρόμους τον τενεκέ της βρώμας
κι άλλους τενεκέδες.

Αχ, παιδιά της πατρίδας μου
έτσι σκοτώθηκε το φεγγάρι.